

תיעוק אנכיירה

מאת שרגא הר-גיל

לפתח החלתי לחשוב גם אני על ישראל. כבר ביקרתי כה פעמים מספר, במלחמת ה' עולם השניה. החלטתי שנעלה. כולם סיפרו שטוב שם. איש אחד מהסוכנות סיפר לי, כי אוכל לפתוח בארץ בית-מלאכה לתפירת נעליים. היו עמנו 26 ארגונים — כל המכוונות הדרושות לבית מלאכה.

עלינו ארצה. לא היה לנו אף אחד. האיש מהסוכנות הבטיח שמיד יעזרו לנו להקים את בית המלאכה, אבל לא היה אף אחד. היה זמן של קיצוב, ולא היה עור. ראיתי שרק בעלי קשרים ופרוטקציה יכולים להשיג עור, או מכרתי את כל המכוונות וקניתי מכונית משא משומשת מעודפי הצבא הבריטי.

***

בעירו שזי אברהם אבינו

תישכנו בבאר-שבע. קיבלנו גם שכיזן יפה, כי באנו בין הראשונים. מכר ניתר-משא לא היתה טובה; תמיד צרות, תמיד תקונים. לא ידעתי מה לעשות. לכסוף כבר אי-אפשר היה לנוטע בה. הפסדנו את כל הכסף.

הלכתי לעבוד בתור פועל פשוט. במקצוע שלי, תפרות נעליים, לא היתה עבודה. רק ב' תל-אביב, אבל שם לא היתה לי דירה.

עבדתי קצת בסולל-בונה. אחר-כך היו פני טורים. פוטרתי. עבדתי קצת במחלקת עבד ציבוריות. אחר-כך היו פיטורים. פוטרתי

גו עבודה במקצוע זה. אולי יהיה לי גם כן פעם בית מלאכה ויהיה לנו יותר טוב. אדון, אחוז כותב, כתוב. לי כבר לא יעזור, אנחנו עוזבים. אבל בכל זאת כתוב, אולי יעזור לאחרים. כי חבל, חבל.

שוב פניתי לקיבוצים, אבל אף אחד לא רוצה אותנו. בן-גוריון אמר שמי שיהיו לו הרבה ילדים ממלא חובה לאומית. אבל הוא לא התכוון אלינו, כנראה.

כשלא היה לי טוב רציני להכנס למפא"י. אמרו לי: אתה כבר שבע שנים בארץ, עד עכשיו לא היית במפא"י, למה לא נכנסת אלינו לפני זה? לא קיבלו אותי.

הלכתי לעבוד באילת. לא היה איכפת לי לעבוד שם, אבל ביתי נשאר בבאר-שבע והייתי מבקר רק כל חודשיים הביתה. לעבוד לאילת, לא יכולנו, כי אשתי לא סובלת את האקלים.

עבדתי אחר-כך בכרונת. שם כבר היה טוב, באתי כל שבועיים הביתה. אבל אשתי חלתה ורציני להיות עלי-יד הבית. עבדתי בנגבה בתור פועל שחור, עבדתי שם כחלק-אות. אמרו עלי שאני פועל טוב. פשוט, אני אוהב לעבוד ואם משלמים לי למה לא לעבוד?

הלכתי למוזכרות, אמרתי שאני רוצה להיות חבר יחד עם אשתי והילדים. הם אמרו, רק ארבעה ילדים מקבלים, שבעה לא. שוב חזרתי לעבוד במע"צ ושוב בקיבוצים אחד רים. הייתי אצל קיבוצים של איחוד הקיבוצים, צים, השומר הצעיר והקיבוץ המאוחד. לא איכפת לי, אני לא יודע פוליטיקה. אבל היו לנו יותר מדי ילדים.

***

אנו הולכים למושב

לכנו למושב. חיטלנו את השיכון שלנו וקיבלנו משק בשוכל 1. היה לנו טוב שם. אני אוהב חקלאות. גם אשתי אוהבת. נבחרתי שם לועד והייתי אפילו אחר-אי לבטחון. אבל אשתי לא ישנה כלילות. היו באים כל שבוע מסתננים. ברוך השם לא עשו דבר, אבל אשתי פחדה בעד הילדים, לא ישנה כלילות. אחרי שנה עובנו, היה לי כל-כך חבל. אני אוהב את הארץ ואת האדמה. עברנו למגדל אשקלון. זה היה לפני שנתיים. קיבלנו צריף במעברה. קנינו אותו ב-100 ל"י מאחד שעזב. כבר לא נשאר לנו כל כסף. הכל הלך.

תחילה עבדתי בעבודות ארעיות. אחר-כך הייתי שוב מחוסר עבודה. אחר-כך אמרו: יש עבודה ביוב-גו. הלכתי לעבוד שם.

עבדתי בתור כרולן. עבדתי קשה. הייתי עובד שעות נוספות ושבתות ואחר-כך קבלתי 150-170 ל"י לחודש. זה לא הרבה ולא היה מספיק כסף.

הבת הבכורה שמחה נמצאת בקבוץ בית-קמת. שלחו אותה שם לפני כמה שנים מעלית נוער.

***

עשיתי שגוען

עבדתי כמו חמור. אשתי בבית אמרה: רה: אי-אפשר לחיות ככה. לילדים אין עתיד, מה יהיה? הבכורה לומדת טוב בקיבוץ, אכתי, השניה — הכי טובה לומדת ב' כיתה, גם השאר תלמידים טובים. אבל מה יהיה אם אין לנו כסף?

כמעט השתגעתי. רציני שילדים שלי יהיה טוב — ואשתי אמרה: לא טוב לילדים. אנחנו גרים במעברה, הילדים משחקים בלכלוך. אין לנו אפילו מקלחת. בכל המע"צ ברה אין מקלחת, ובית השימוש במרחק 400 מטרים מהבית. אשתי אמרה: מה יהיה, ככה תמיד לחיות? התעצבנתי. אפילו התעצבנתי מאד. לא ידעתי מה יהיה.

לפני כחודשיים עשיתי שגוען. לא הייתי מבסוט מהעבודה שלי. התפטרתי.

***

מכתבים מפאריס

ינתיים אני מקבל מכתבים מפאריס. המשפחה שלי עברה לשם. הם פתחו שם בית מלאכה לתפירת נעליים וגם לי ישי-

הבת הבכורה. שמחה, שנשלחה עם בואה ארצה לקיבוץ בית-קמת, כחניכת עלית הנוער.

הביתה ואמרתי לאשתי: די, נוסעים לצרפת. אני לא יכול לסדר כלום. קיבוץ לא רוצה אותי, בעזרה סוציאלית לא עוזרים לי. או מה? לילדים לא יהיו כאן סיכויים.

הלכתי לקונסוליה הצרפתית, סידרו לנו תכף היתרי כניסה לצרפת. הלכתי גם לי עלית הנוער, הסכימו לקבל את אסתר לקיבוץ.

אני ארויה קצת כסף בצרפת ואו שוב נחזור. אני אוהב את הארץ ואני משאיר

המשפחה. משה חדד וששה מילדיו. בעלותו ארצה היו לו ארבעה ילדים, עתה שוב הרה אשתו ואילו הוא עצמו מחוסר עבודה. הקיבוצים טיבו לקבלו, מאחר שיש לו יותר מדי ילדים.

פה שתי בנות. אבל בצרפת יש קרן להורים שיש להם הרבה ילדים, יעזרו לנו. עבוד כל ילד מקבלים 10 אלפים פרנקים. יעזרו ואו נוכל להתקדם. כשנחזור נהיה יותר זהירים.

גם עכשיו, אילו היה קיבוץ מוכן לקבל אותנו, אז לא נסע. אני אעבוד כמו חמור, אני אעבוד קשה, כי אני אוהב את הארץ, אתה מבין?

***

לא קל למכור ילד

משך כל השיחה, לא יכולתי להחליט את מי ביקש משה חדד לשכנע: אותי או את עצמי. נראה היה כי עדיו לא השלים עם הרעיון של מכירת בנו. כי לא קל למכור ילד — אפילו תמורת כרטיס נסיעה לחיים חודשים.

***

"מדוע אינך נוסע?"

דכתי בפעם הראשונה בחיים שלי לעזרה סוציאלית. לא רציני כסף. אני לא איש בשביל לקחת כסף, אני יודע לעבוד. אבל רציני שיעזרו לי למצוא פרנסה. שמעתי שיפתחו חנויות בשיכון החדש, חשבתי — אולי מתנות יש פרנסה יורטוביה. אמרו לי שאין — אין בשבילי כלום.

אמרתי לאישה שעבדה שם: תמליצי לי לראיון עם נשיא המדינה, אספר לו מה שקרה לי במשך כל הזמן — הוא יבין ויעזור. היא לא המליצה, היא רק אמרה לי: "למה לך כל זה? אם אתה יכול לנסוע לצרפת — אז למה שלא תסע?" לא הלכתי אליה יותר. היה מספיק. הלכתי